

IDEFISC

Juridische nieuwsbrief: verschijnt driemaandelijks

31ste JAAR - N°121

DECEMBER 2022

AFGIFTEKANTOOR: BRUSSEL V

IDEFISC INTERNATIONALE VERENIGING MET WETENSCHAPPELIJK DOEL - INFO@IDEFISC.BE

Editoriaal

Wanneer we de belasting op inkomen uit arbeid nog meer verhogen

Het motto van de minister van Financiën is dat het inkomen uit arbeid te zwaar wordt belast en dat dit gecompenseerd moet worden door het minder te belasten en andere soorten inkomsten hoger, zwaarder te belasten.

Want zoals altijd is er geen sprake van dat onze politici de totale belastingdruk verlagen.

Maar de realiteit is dat hij niet eens doet wat hij zegt.

Laten we het hier niet eens hebben over de belasting van het auteursrecht, waarbij de voorwaarden van het gunstregime veel strenger worden gemaakt, zonder dat dit zelfs maar overeenkomt met een concessie elders. Dit is niet om zogenaamde «misbruiken» te bestrijden, die niet bestaan, maar duidelijk om beroepsinkomsten van bepaalde categorieën zwaarder te belasten.

Hetzelfde geldt voor het project «mini-belastinghervorming»: de minister beweert dat het gaat om het verhogen van het belastbaar minimum (wat overeenkomt met een belastingvermindering) en, in ruil daarvoor, om het wegwerken van fiscale «niches».

Wat hij niet zegt, is dat veel van deze zogenaamde «niches» betrekking hebben op beroepsinkomsten. Dit is het geval voor allerlei voordelen die forfaitair worden beoordeeld, de inhouding onder strengere voorwaarden van premies die een aanvullend pensioen financieren, de inhouding, die men

voornemens is in te trekken, van investeringen in bepaalde vennootschapsvormen...

Dit alles betreft bijna uitsluitend mensen die werken, meestal zelfstandigen of kaderleden.

Al deze niches zijn bedoeld om de buitensporige belasting van beroepsinkomsten te compenseren. Door ze af te schaffen, wordt deze belasting verder verhoogd voor sommige werknemers, die over het algemeen het meest dynamisch en nuttig zijn voor de economie.

En in totaal, zelfs als zij ook zullen profiteren van de verhoging van het belastbaar minimum, zullen ze uiteindelijk nog steeds meer belasting betalen dan voorheen, omdat de basisleer is dat voor elke euro korting die aan sommigen wordt toegekend, anderen nu meer moeten betalen, zelfs meer dan vandaag.

In zijn schijnbare logica veroorzaakt dit systeem in feite eendiepgaand onevenwicht in de beroeps categorieën. Het is duidelijk dat de overgrote meerderheid van de ambtenaren en uitkeringsgerechtigden zal winnen, terwijl zelfstandigen, kaderleden en sommige werknemers in de privésector zullen verliezen. Dit is duidelijk een politieke doelstelling, niet het technische resultaat van maatregelen die ten onrechte als «*neutraal*» worden voorgesteld.

Typhanie AFSCHRIJFT

De klauwen van de beer

Leven zoals onze grootouders, echt?

De uitspraken van een Brussels raadslid van een zeer groene partij zijn vol betekenis. De mens nodigt ons uit, zonder verdere nuances, om «te leren leven zoals onze ouders en grootouders».

Dit is een mooie opvatting van menselijke vooruitgang: een of twee generaties teruggaan, met een veel hoger armoedecijfer, veel lagere lonen, een lagere levensstandaard, maar inderdaad minder CO2-uitstoot.

Zoals altijd is het aanmaning gericht tot «allen», dat wil zeggen niet alleen tot degenen die aangetrokken zijn tot een retroleven, wat hun recht is.

Misschien kan worden gesuggereerd dat de overheid, voordat de hele bevolking aan deze meesterlijke reis terug in de tijd begint, moet beginnen met het voorbeeld te geven.

Zo, bijvoorbeeld, in 1965, toen onze grootouders jongvolwassenen waren, waren belastingen en andere heffingen twee keer zo laag als nu.

Om maar een voorbeeld te stellen: onze verschillende regeringen hoeven de belastingen maar te halveren. Omdat het een kwestie is van het verminderen van de levensstandaard, laat hen beginnen!

De ongelikte beer

Inhoudstafel

Afschaffing van de vermogensbelasting in Andalusië	1
DAC 6 : het arrest van het Grondwettelijk Hof van 15 september 2022	2
Vrijstelling wegens overmacht van bijkomende registratierechten	3
Successierechten – aftrek van buitenlandse belasting op roerende goederen	4
Auteursrechten : de controles worden intensiever!	6
Artikel 358 WIB : het juridische monster verpletterd door het Grondwettelijk Hof	7
De belasting op door bedrijfsleiders verduisterde bedragen	8
Grensoverschrijdende arbeid en rechtsonzekerheid	9
De «tolerantie van 24 dagen» voor Belgisch-Luxemburgse grensarbeiders wordt verhoogd tot 34 dagen	11
Dwangsommen kunnen u binnenkort worden opgelegd in geval van niet-samenwerking met de belastingdienst	13
Het wetsvoorstel tot wijziging van het belastingstelsel voor auteursrechten werd aangenomen	14
Het Grondwettelijk Hof vernietigt gedeeltelijk de taks op effectenrekeningen	15

Perrine RUDEWIEZ

Afschaffing van de vermogensbelasting in Andalusië

De regionale regering van Andalusië heeft zojuist de vermogensbelasting afgeschaft. Vanaf 2023 is de vermogensbelasting niet meer verschuldigd. Belastingplichtigen zullen genieten van een belastingvermindering van 100%.

Als resultaat van een enorme belastinghervorming is deze maatregel duidelijk een stimulans om zich in de zon te gaan vestigen.

Maar wat zijn de fiscale gevolgen van dergelijke investering?

Als u een Spaanse ingezetene bent, omdat de fiscale woonplaats is vastgesteld op basis van vooraf gedefinieerde criteria, zal u onderworpen worden aan de Spaanse inkomstenbelasting en, tot 2022, vermogensbelasting op al uw activa.

Als u een Belgische fiscaal ingezetene bent en u bezit onroerend goed in Spanje, betaalt u de belastingen met betrekking tot deze woning in Spanje. Merk echter op dat dit u niet vrijstelt van het aangeven van uw kadastraal inkomen in België. Als eigenaar van een tweede huis in Andalusië geniet u vanaf 2023 van een belastingvermindering van 100% gezien de afschaffing van de vermogensbelasting.

Bij overlijden is de erfbelasting in Spanje vrij zwaar. De autonome regio's hebben echter voorzien in

toelagen en verlagingen die het onder verschillende voorwaarden mogelijk maken de belastingdruk op de successierechten te verlagen. Dit is met name het geval in Andalusië, dat het sinds de recente hervorming van de successierechten mogelijk heeft gemaakt om de belasting tussen echtgenoten en in rechte lijn te verlagen.

Daarbij moeten we ook rekening houden met de Belgische successierechten!

Idealiter kan vermogensplanning

parallel worden geïmplementeerd.

Wilt u een tweede verblijf kopen in Marbella of denkt u erover om daarheen te verhuizen?

Wij staan te uwer beschikking om u te helpen bij uw stappen en samen de Belgische en Spaanse fiscale implicaties met betrekking tot dit type investering te begrijpen.

Perrine RUDEWIEZ

Wilt u een tweede verblijf kopen in Marbella of denkt u erover om daarheen te verhuizen?

Wij staan te uwer beschikking om u te helpen bij uw stappen en samen de Belgische en Spaanse fiscale implicaties met betrekking tot dit type investering te begrijpen.

Laure VANDE PUTTE

DAC 6 : het arrest van het Grondwettelijk Hof van 15 september 2022

Het Grondwettelijk Hof heeft op 15 september 2022 (nr. 103/2022) een arrest geveld betreffende de gehele of gedeeltelijke nietigverklaring van de wet van 20 december 2019 «tot omzetting van Richtlijn (EU) 2018/822 van de Raad van 25 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU betreffende de verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op fiscaal gebied met betrekking tot te rapporteren grensoverschrijdende constructies», federale wetgeving tot omzetting van Richtlijn 2018/822, ook bekend als «DAC 6». Tegen deze wet zijn immers verschillende beroepen ingesteld bij het Hof, onder meer door de «Belgian Association of Tax Lawyers», de Orde van Franstalige en Duitstalige Balies en de Orde van Vlaamse balies.

De wet van 20 december 2019 heeft rechtstreeks betrekking op advocaten, aangezien de wet hen belet zich te beroepen op het beroepsgeheim in het kader van de uitwisseling van informatie over grensoverschrijdende constructies aan de belastingautoriteiten.

Dit is volstrekt onaanvaardbaar, aangezien de essentie van het beroep van advocaat gebaseerd is op het vertrouwen dat is opgebouwd tussen zijn cliënt en zijn raadsman, dat zelf is gebaseerd op het beroepsgeheim waaraan de advocaat ethisch gebonden is. Bovendien brengt het de advocaat in een schizofrene positie, omdat hij onderworpen is aan twee tegenstrijdige verplichtingen; die van geheimhouding en die van verklaring.

Het Grondwettelijk Hof vernietigt twee maatregelen:

1. Artikel 326/7, § 3 WIB 92, dat tot gevolg had dat beroepsmensen die aan geheimhouding onderworpen waren, zich er niet op konden beroepen wanneer zij «verhandelbare grensoverschrijdende constructies» moesten verklaren. Het vernietigt ook de overeenkomstige bepalingen van het Wetboek van registratierechten en het Wetboek van successierechten.

2. Artikel 289bis/13 van het Wetboek van Registratie, Hypotheek- en Griffierechten, artikel 146septdecies van het Wetboek van successierechten en artikel 211bis/12 van het Wetboek van Diverse Rechten en Taksen, waardoor de advocaat-tussenpersoon zich niet kon beroepen op het beroepsgeheim in geval van een controle door de fiscus.

Het arrest heeft dus tot gevolg dat de advocaat zich op zijn geheimhouding kan beroepen om verhandelbare grensoverschrijdende constructies niet te hoeven verklaren en ook in geval van een controle door de belastingadministratie.

De andere door het Hof onderzochte middelen zijn onontvankelijk of het voorwerp van 5 prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Deze vijf vragen betreffen :

1. De toepassing van de richtlijn op alle belastingen (en niet alleen de vennootschapsbelasting);
2. Het gebrek aan duidelijkheid en precisie van sommige bepalingen zoals «verhandelbare constructie» of «grensoverschrijdend»;
3. Het startpunt van de termijn voor de aangifte van een constructie;
4. De schending van de privacy voor wat betreft het feit dat betreffende het feit dat de verplichting om een constructie aan te geven moet worden gemeld aan een andere tussenpersoon die niet de cliënt is van de beroepsbeoefenaar die onder het beroepsgeheim valt;
5. Schending van de privacy door het feit dat de wet een meldplicht invoert voor grensoverschrijdende constructies.

Ten slotte wordt het Hof gevraagd naar de vrijstelling van de advocaat om bepaalde constructies aan te geven, op voorwaarde dat hij de andere tussenpersonen op de hoogte stelt van deze vrijstelling. In dit verband heeft het Grondwettelijk Hof in zijn arrest 167/2020 al een prejudiciële vraag gesteld aan het HJEU. Dit arrest 167/2020 is een beroep tegen het Vlaams Decreet tot omzetting van DAC6.

Laure VANDE PUTTE

Het arrest heeft dus tot gevolg dat de advocaat zich op zijn geheimhouding kan beroepen om verhandelbare grensoverschrijdende constructies niet te hoeven verklaren en ook in geval van een controle door de belastingadministratie.

Walid JAAFARI

Vrijstelling wegens overmacht van bijkomende registratierechten

Onlangs op 29 september 2022 heeft het Grondwettelijk Hof zich uitgesproken naar aanleiding van een prejudiciële vraag over de grondwettigheid van de regel die voorziet in een verlaging van de belastbare grondslag van de registratierechten wanneer een natuurlijke persoon een gebouw aanwerft met de bedoeling er zijn hoofdverblijfplaats te vestigen. De toekenning en het behoud van dit belastingvoordeel zijn afhankelijk van de vervulling van verschillende voorwaarden, waaronder de verplichting om:

1. zich ertoe verbinden om binnen twee jaar hun hoofdverblijfplaats in het gebouw te vestigen;
2. zich ertoe verbinden hun hoofdverblijfplaats in dit gebouw gedurende vijf jaar te behouden.

Bij niet-naleving van deze verbintenissen is de belastingplichtige verplicht om bijkomende registratierechten te betalen op het bedrag van de vermindering en een boete gelijk aan deze rechten.

In dit verband zou de overmacht die zich zou voordoen, geen invloed hebben op de verplichting om deze verbintenissen op dezelfde wijze na te komen. Indien het niet binnen twee jaar na de inschrijving vestigen van zijn woonplaats in het gebouw het gevolg is van overmacht, is de boete immers niet verschuldigd, maar blijven de bijkomende

registratierechten die berekend worden op de vermindering waarvan de belastingplichtige heeft genoten, verschuldigd, in tegenstelling tot het tweede geval waarin overmacht de koper vrijstelt van het betalen van de bijkomende registratierechten.

De prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof was om te zien of dit verschil in behandeling grondwettelijk was. In haar onderzoek heeft het Hof deze bepaling onderworpen aan een redenering in vier stappen om vast te stellen of er al dan niet sprake is van schending van het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

Daartoe heeft zij eerst een verschil in behandeling vastgesteld tussen deze twee situaties en terecht geoordeeld dat zij vergelijkbaar zijn alvorens te stellen dat het betrokken verschil in behandeling op een objectief criterium is gebaseerd.

Niettemin heeft de betwiste bepaling het onderzoek van het Hof vanuit het oogpunt van relevantie en evenredigheid in het licht van het nagestreefde doel niet doorstaan.

Het Hof benadrukte dat uit de voorbereidende werken blijkt dat het belastingvoordeel tot doel heeft bepaalde gezinnen aan te moedigen zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te vestigen, woningrenovaties aan te moedigen, het stedelijk milieu te verbeteren en leegstand en verwaarlozing tegen te gaan.

Het Hof heeft echter geoordeeld dat de door de betrokken regeling nagestreefde doelstellingen niet rechtvaardigen dat in het ene geval

een vrijstelling wordt geweigerd en in het andere niet, wanneer op dezelfde grond, namelijk overmacht, om die vrijstelling wordt gevraagd.

Wat de proportionaliteit van de betwiste bepaling in het licht van het nagestreefde doel betreft, heeft het Hof opgemerkt dat het feit in het eerste geval niet in aanmerking te komen voor de vrijstelling van aanvullende rechten disproportionele gevolgen heeft voor de koper, die dit extra bedrag niet kon voorzien bij de berekening van zijn budget voor de aankoop, en indien van toepassing, de renovatie van de betrokken woning.

Bijgevolg oordeelde het Hof dat het in strijd was met het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel dat een koper niet was vrijgesteld van bijkomende rechten in geval van overmacht dat hem belette zijn hoofdverblijfplaats in het verworven gebouw pas na het verstrijken van de termijn van twee jaar te vestigen.

In een land als België, waar de registratierechten tot de hoogste van Europa behoren, is deze uitspraak heilzaam. We kunnen alleen maar hopen dat de wetgever, naar aanleiding van de hervorming die de Brusselse Regering afgelopen voorjaar heeft aangekondigd met betrekking tot de verlaging van de registratierechten, dit verschil in behandeling, waarvan de ongrondwettigheid werd vastgesteld, zal opheffen.

Walid JAAFARI

Angélique PUGLISI

Successierechten – aftrek van buitenlandse belasting op roerende goederen

1. Wanneer een Belgische ingezetene overlijdt, int België in principe successierechten over de wereldwijde erfopvolging. Alle gebouwen en roerende goederen gelegen in België en in het buitenland die tot de nalatenschap van een Belgische ingezetene behoren, zullen onderworpen zijn aan de Belgische successierechten.

Wanneer een overleden Belgische ingezetene onroerend goed in het buitenland bezit, zal het onroerend goed vaak ook onderworpen zijn aan successierechten in de staat waar het onroerend goed zich bevindt. Om dubbele belasting te vermijden, staat de Belgische wet toe dat de Belgische successierechten worden verrekend. De Belgische successierechten kunnen worden verminderd met het bedrag van de buitenlandse successierechten die op onroerende goederen worden geheven.

Het Belgisch recht staat geen aftrek toe wanneer de successierechten in het buitenland betrekking hebben op roerende goederen. Zij zijn dus onderworpen aan dubbele belasting.

De successierechten die door individuele erfgenamen worden gedragen, moeten worden onderscheiden van de erfbelasting. Erfbelasting wordt niet geheven op de erfgenamen persoonlijk, maar op de nalatenschap als geheel.

Als de buitenlandse belasting een erfbelasting is en geen successierechten zijn, staat België in principe de aftrek van buitenlandse successierechten toe als passief van de nalatenschap.

Dit is het geval met de Britse erfbelasting op de landgoederen van niet-Britse ingezetenen, waarbij het landgoed onroerend goed in het Verenigd Koninkrijk omvat. Deze erfbelasting vormt een schuld van de nalatenschap en geen persoonlijke schuld van de erfgenamen bij hun verwerving van de nalatenschap.

In een arrest van 3 juni 2021 heeft het Grondwettelijk Hof (nr.80/2021) bevestigd dat de Belgische wetgeving die enkel toestaat dat buitenlandse successierechten

die verschuldigd zijn op in het buitenland gelegen onroerende goederen, worden verrekend met de Belgische successierechten, maar niet toestaat dat buitenlandse successierechten worden verrekend met roerende goederen die zich in het buitenland bevinden, discriminerend is.

2. Ten gevolge van dit arrest beoogt een ontwerp van Vlaams decreet nu artikel 2.7.5.0.4 van het Vlaams Belastingwetboek (oud artikel 17 van het Wetboek van successierechten) aan te passen.

Dit wetsvoorstel voorziet in de aftrek van buitenlandse erfbelasting op alle buitenlandse goederen, zowel roerende als onroerende goederen. Het bepaalt ook dat de aftrek van toepassing is op elke buitenlandse erfbelasting

De Brusselse wetgever heeft enkel de mogelijkheid van aftrek beperkt tot goederen die aanleiding geven tot de heffing van een erfbelasting in de staat waar de goederen gelegen zijn. Er is niets gespecificeerd met betrekking tot de aftrek van successierechten, maar belastingbetalers kunnen zich beroepen op federaal standpunt nr. 80/587.

die in elk land voorzien is en dus niet langer alleen op erfbelasting die wordt geheven in de staat van vestiging van het onroerend goed. Het project beoogt dus rekening te houden met de ligging van roerende goederen, die minder voor de hand liggend is dan die van onroerende goederen.

Het ontwerp van decreet preciseert echter niet of het verwijst naar erfbelastingen in enge zin, d.w.z. die welke globaal worden geheven ten koste van de nalatenschap of alle belastingen die bij overlijden worden geheven en die dus ook van toepassing zijn op persoonlijk geheven belastingen, individueel gedragen door de begunstigden op hun deel.

Het standpunt van Vlabel over dit onderwerp is inderdaad in de loop van de tijd geëvolueerd. In een eerste standpunt van 21 juni 2021

(nr. 21042) voorziet Vlabel enkel in de toerekening van buitenlandse rechten voor roerende goederen naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof. Er wordt niets gespecificeerd over het systeem van erfbelasting die rechtstreeks op de nalatenschap wordt geheven. In de praktijk aanvaardde Vlabel deze belasting destijds alleen ten titel van specifieke passiva van de nalatenschap.

In een standpunt nr. 15121 van 18 augustus 2021 heeft Vlabel uitdrukkelijk aanvaard dat ook buitenlandse belastingen op de nalatenschap in aanmerking worden genomen voor de aftrek. Zij stemde dus in met een standpunt van de Federale Administratie van 21 november 1968 (nr. EE/80.587), maar enkel met betrekking tot de toepassing van de aftrek voor onroerende goederen.

Het lijkt daarom gepast dat de decretale wetgever het standpunt van 18 augustus 2021 bevestigt en de aftrek van eventuele belasting wegens overlijden toestaat.

3. Na het arrest van het Grondwettelijk Hof heeft het Waals Gewest zijn reglement ter zake nog niet gewijzigd.

De Brusselse wetgever heeft enkel de mogelijkheid van aftrek beperkt tot goederen die aanleiding geven tot de heffing van een erfbelasting in de staat waar de goederen gelegen zijn. Er is niets gespecificeerd met betrekking tot de aftrek van successierechten, maar belastingbetalers kunnen zich beroepen op federaal standpunt nr. 80/587.

Angélique PUGLISI

Mélanie BARON

Auteursrechten : de controles worden intensiever!

Iedereen die creatief werk doet, kan het auteursrechtelijk beschermd zien, of het nu een bestuurder, een werknemer of een zelfstandige is.

Artikel 17, §1er, 5° van het Wetboek op de inkomstenbelastingen definieert de inkomsten die resulteren uit de overdracht of concessie van auteursrechten op roerende goederen.

De inkomsten waartoe deze overdracht van auteursrechten leidt, worden dus slechts belast ten belope van een roerende voorheffing van 15% die aan de bron wordt ingehouden. Bovendien wordt niet het volledige bedrag aan geïnde auteursrechten belast, maar het bedrag dat overblijft na aftrek van werkelijke of forfaitaire kosten.

Dit regime vermijdt dus de progressieve tarieven (tot 50%) die van toepassing zijn op beroepsinkomsten. Hieruit volgt dat de belastingadministratie, vanwege de gunstige regeling die van toepassing is op inkomsten uit de overdracht of concessie van auteursrechten, hiervan gebruik maakt om haar belastingcontroles te verscherpen en meer in het bijzonder om de oorspronkelijke aard van het achterliggende werk aan te vechten.

Over het algemeen heeft het verzoek om informatie of het bericht van wijziging van

de belastingadministratie betrekking op de echtheid van de creatieve bijdrage en de overdracht van auteursrechten, evenals op de rechtvaardiging van het bedrag van de betaalde auteursrechten.

Ter herinnering, om een werk auteursrechtelijk te beschermen, moet aan twee voorwaarden worden voldaan. Enerzijds moet het werk origineel zijn en anderzijds moet het werk concreet tot uitdrukking komen.

Wat de eis van originaliteit van het werk betreft, zijn de contouren van het begrip gedefinieerd door het Hof van Justitie van de Europese Unie. Het Infopaq-arrest maakte van originaliteit een gemeenschapsconcept op zich.

Het Hof preciseerde zo dat «het auteursrecht (...) alleen van toepassing is op een oorspronkelijk object in die zin dat het een intellectuele creatie van de auteur ervan is».

Met andere woorden, opdat het werk als origineel wordt beschouwd en dus kan genieten van het gunstige belastingregime dat van toepassing is op het auteursrecht, moet het werk de persoonlijke afdruk van de auteur en zijn intellectuele inspanning weerspiegelen.

In tegenstelling tot wat de administratie geneigd is te beweren, is dit idee dat de persoonlijkheid van de auteur in het werk zelf moet worden weerspiegeld, op geen enkele manier onverenigbaar met het bestaan van beperkingen.

Dit is ook de reden waarom het werk van een vertaler, die niettemin verplicht is om de ideeën en vertelling van de oorspronkelijke auteur te reproduceren, wordt erkend als auteursrechtelijk beschermd op de aldus vertaalde tekst.

Zolang er verschillende mogelijkheden zijn om dezelfde dingen uit te drukken en de auteur er een uitkiest, verandert het bestaan van dwang het oorspronkelijke karakter niet.

Hoewel de toepassing van het belastingregime van auteursrechten dus één van de doelstellingen van administratieve controles is, kan de originaliteit van een werk vaak worden aangetoond aan de hand van feitelijke elementen.

Wij staan aan uw zijde om u te helpen bij uw stappen.

Mélanie BARON

Hoewel de toepassing van het belastingregime van auteursrechten dus een van de doelstellingen van administratieve controles is, kan de originaliteit van een werk vaak worden aangetoond aan de hand van feitelijke elementen.

Wij staan aan uw zijde om u te helpen bij uw stappen.

Pascale HAUTFENNE

Artikel 358 WIB : het juridische monster verpletterd door het Grondwettelijk Hof

Het Grondwettelijk Hof heeft zopas de bijzondere aanslagtermijn voorzien in artikel 358, § 1, 3°, en § 2, 2°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 veroordeeld wegens schending van het gelijkheidsbeginsel van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet.

Bijna veertig jaar geleden beschreef professor Marc Baltus deze bepaling als een juridisch monster dat de uitzonderlijke aanslagtermijn nooit liet eindigen...

En inderdaad, volgens deze bepaling:

«De belasting of de aanvullende belasting kan worden gevestigd, zelfs na het verstrijken van de in artikel 354 bedoelde termijn, wanneer:

3° Uit een rechtsvordering blijkt dat het belastbare inkomen niet is aangegeven in een van de vijf jaren voorafgaand aan het jaar waarin het beroep is ingesteld;
§ 2. In de gevallen bedoeld in § 1, 1°, 3° en 4° moet de belasting of naheffing worden vastgesteld binnen twaalf maanden na de datum waarop:

2° de beslissing waarvan de rechtsvordering bedoeld in § 1, 3°, het voorwerp is geweest, is niet langer vatbaar voor verzet of beroep».

Volgens de rechtspraak van het Hof van Cassatie vormt de opening van een eenvoudig strafrechtelijk onderzoek door het Openbaar Ministerie bij de opening van een strafrechtelijk onderzoek reeds een «rechtsvordering» die een beroep doet op artikel 358, § 1, 3°, WIB 1992 (Cass., 23 februari 2018, F.17.0078.F).

Volgens de interpretatie die het Hof van Cassatie in dit arrest (van 23 februari 2018, reeds aangehaald) heeft gegeven, vormt de seponering van de procedure door het Openbaar Ministerie daarentegen geen «beslissing» waaraan de overheidsvordering is onderworpen

in de zin van artikel 358, § 2, 2°, WIB 1992.

In dit verband heeft de prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof verzocht de verenigbaarheid van artikel 358 met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet te onderzoeken, in de interpretatie volgens dewelke, in geval van seponering van een strafprocedure die is ingeleid door de opening van een strafrechtelijk onderzoek, geen termijn waarbinnen de belasting of de aanvullende belasting moet worden vastgesteld, van kracht wordt. De deadline eindigt nooit zoals Baltus opmerkte...

Het Hof werd verzocht belastingplichtigen te vergelijken wiens fiscale situatie op grond van de betrokken bepaling aan een herziening is onderworpen, naargelang de rechtsvordering die tot deze herziening heeft geleid, het voorwerp uitmaakt van een besluit waartegen geen bezwaar of beroep meer kan worden ingesteld, dan wel het voorwerp is van een seponering.

Hoewel de termijn van twaalf maanden waarbinnen de belasting of de aanvullende belasting moet worden vastgesteld, in het eerste geval ingaat, treedt in het tweede geval geen enkele termijn in werking in de bovenstaande interpretatie.

Het Hof herhaalt dat het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel wordt geschonden wanneer wordt vastgesteld dat er geen redelijke verhouding van evenredigheid bestaat tussen de gebruikte middelen en het nagestreefde doel.

De categorieën belastingplichtigen kunnen in het licht van de betrokken maatregel als vergelijkbaar worden beschouwd, aangezien zij in beide gevallen belastingplichtigen zijn wiens fiscale situatie wordt herzien als gevolg van een rechtsvordering waaruit blijkt

dat het belastbare inkomen niet is aangegeven in een van de vijf jaren voorafgaand aan het jaar waarin het beroep is ingesteld.

Het verschil in behandeling berust weliswaar op een objectief onderscheidingscriterium, namelijk of de rechtsvordering al dan niet het voorwerp is van een beslissing waartegen geen bezwaar of beroep meer mogelijk is.

Het valt nog te bezien of dit criterium relevant is voor het doel van de maatregel.

In casu was de vaststelling van artikel 358 bedoeld om belastingontduiking te bestrijden.

In het licht van deze doelstelling is het volgens het Grondwettelijk Hof weliswaar relevant dat de ultieme termijn voor de vestiging van de belasting of de aanvullende belasting pas aan het einde van de rechtsvordering begint te lopen, aangezien het bestaan van niet-aangegeven belastbare inkomsten tot het einde van de procedure aan het licht kan komen.

Het Grondwettelijk Hof merkt echter terecht op dat artikel 358 onevenredige gevolgen heeft, aangezien een belastingplichtige wiens fiscale situatie wordt herzien als gevolg van een rechtsvordering die het voorwerp uitmaakt van een seponering, voor onbepaalde tijd in onzekerheid blijft, aangezien de uitzonderlijke aanslagtermijn nooit voor hem begint te lopen.

Het Hof beslist dan ook terecht dat artikel 358, § 1, 3°, en § 2, 2°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 in strijd is met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet.

Pascale HAUTFENNE

Bijna veertig jaar geleden beschreef professor Marc Baltus deze bepaling als een juridisch monster dat de uitzonderlijke aanslagtermijn nooit liet eindigen...

Mélanie BARON

De belasting op door bedrijfsleiders verduisterde bedragen

In haar arrest van 23 september 20223 besliste het Hof van Cassatie dat, in tegenstelling tot de bezoldiging van werknemers in loondienst, het begrip «bezoldiging van bedrijfsleider» in de zin van de artikelen 30, 2° en 32 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (hierna «WIB 92») ook gelden omvat die een bedrijfsleider zich onrechtmatig heeft toegeëigend ten nadele van zijn vennootschap, voor zover deze fondsen ontstaan zijn uit de functie die de bedrijfsleider binnen de vennootschap uitoefent.

De rechter in hoger beroep rechtvaardigde zijn beslissing door te oordelen dat artikel 32 WIB 1992 geen onderscheid maakt naar de aard van de activiteiten die de inkomsten hebben opgeleverd en dat de belastingwet geen onderscheid maakt tussen rechtmatig en onrechtmatig verkregen inkomsten.

Dus, volgens de rechter in hoger beroep, als een persoon optreedt in zijn hoedanigheid van bestuurder van een vennootschap en zich bedragen toe-eigent die aan de vennootschap moeten worden teruggegeven, kunnen deze bedragen worden belast als vergoeding van een bestuurder van een vennootschap indien deze zich deze bedragen onrechtmatig heeft toegeëigend, aangezien artikel 32, eerste lid, WIB 1992 een toerekening aan zichzelf toestaat.

In strafzaken, wanneer een bestuurder zich een deel van het vermogen van de vennootschap toe-eigent, vormt deze gedraging het delict van misbruik van vennootschapsgoederen bedoeld in artikel 492bis van titel IX van het Wetboek van Strafrecht.

Deze bepaling bestraft met name de bestuurder van een rechtspersoon die op frauduleuze wijze het vermogen van de vennootschap gebruikt, niet in het belang van die rechtspersoon, maar in zijn eigen belang.

De in titel IX van het Wetboek van Strafrecht bedoelde vermogensdelicten behoren tot de categorie strafbare feiten die verband houden met de goederen van anderen en die aanleiding geven tot een restitutieplichting vanaf het moment van hun bestaan.

Inderdaad, de persoon die de bedragen bezit die strafrechtelijk als verduisterd zijn gekwalificeerd, is geen bezitter te goeder trouw, maar een eenvoudige houder.

Artikel 3.12 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat: «bezit slechts gevolgen heeft indien het voortdurend, vreedzaam, openbaar en ondubbelzinnig is (...)».

Artikel 3.18 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek definieert bezit als: «Bezit is de feitelijke uitoefening van een recht als ware men de titularis van dit recht, hetzij rechtstreeks, hetzij door middel van een derde. Degene die het recht feitelijk uitoefent, wordt vermoed de bezitter ervan te zijn, behoudens tegenbewijs. Een restitutieplichting van het recht dat hij bezit, sluit de bedoeling om er titularis van te zijn uit».

In het geval van verduistering van fondsen weet de bedrijfsleider echter heel goed dat hij te kwader trouw handelt.

Aan de ene kant kan de verduistering dus op geen enkele manier als vreedzaam, openbaar en ondubbelzinnig worden aangemerkt, aangezien de bedrijfsleider de middelen die hij heeft verduisterd niet verklaart en aan de andere kant kan de bezitter niet te goeder trouw worden gekwalificeerd omdat hij niet legitiem kan doen geloven dat hij

de houder is van het recht dat hij bezit.

Daarnaast is er in het Wetboek van inkomstenbelastingen geen bepaling opgenomen die bedragen in de belastbare grondslag opneemt die niet aan de belastingplichtige toebehoren en die onderworpen zijn aan een restitutieplichting.

In het geval van een werknemer die middelen van zijn werkgever verduistert, aanvaardt de rechtspraak van het Hof van Cassatie de kwalificatie van de bezoldiging als werknemer niet omdat de werkgever niet de intentie heeft om deze middelen over te dragen naar het vermogen van de werknemer.

Ondanks het standpunt van de advocaat-generaal dat inkomsten uit verduistering als bezoldiging moeten worden belast, aangezien ze zijn verkregen door de uitoefening van de beroepsactiviteit en een verrijking voor de werknemer³ vormen, heeft het Hof van Cassatie bij arrest van 28 april 2016 in gemeenschappelijke kamers het standpunt herhaald dat werd ingenomen in een eerste arrest van 23 november 2012, en heeft ze de beslissing van de onderzoeksrechter om de beoordeling door de belastingplichtige van het verduisterde bedrag ten nadele van zijn werkgever te bevestigen, vernietigd, en was ze van mening, in tegenstelling tot de rechter ten gronde, dat een dergelijk bedrag niet de aard heeft van het vergoeding van een werknemer.

Concluderend preciseert het Hof van Cassatie in haar arrest van 23 september niet wat de argumenten zijn om een verschil in behandeling te rechtvaardigen tussen de situatie van de werknemer en die van de bedrijfsleider die middelen verduistert ten nadele van zijn vennootschap.

Mélanie BARON

Walid JAAFARI

Grensoverschrijdende arbeid en rechtsonzekerheid

In een recente zaak die aanhangig was gemaakt bij de Rechtbank van eerste aanleg te Luik, heeft een Belgische ingezetene die door een Luxemburgse vennootschap deeltijds als bedrijfsleider op de afdeling personeelszaken was ingehuurd, in België vrijstelling van het loon dat door deze werkgever werd betaald.

De Belgische wet bepaalt dat een Belgische fiscaal ingezetene belastbaar is op zijn «wereldwijde» inkomen. Het principe is dat hij niet alleen belast wordt op zijn inkomsten uit Belgische bronnen, maar ook op zijn inkomsten van buitenlandse oorsprong.

Dit kan uiteraard leiden tot dubbele belasting. Er zijn dus uitzonderingen op dit beginsel, meestal omwille van internationale verdragen die gericht zijn op het wegwerken van dubbele belasting.

Dit is het geval bij het verdrag ter voorkoming van dubbele belasting (hierna: dubbelbelastingverdragen) tussen Luxemburg en België, die in artikel 15, §1, zoals de meeste dubbelbelastingverdragen, bepaalt dat inkomsten uit arbeid in loondienst belastbaar zijn in de woonstaat van de werknemer, tenzij de activiteit in de andere staat wordt verricht. Een addendum bij dit Verdrag specificeert dat de activiteit in die andere Staat wordt uitgeoefend wanneer de werknemer daar fysiek aanwezig is. Naast deze voorwaarde moet ook aan een van de in lid 2 van hetzelfde artikel bedoelde

aanvullende voorwaarden zijn voldaan om de belastingplichtige in België in aanmerking te laten komen voor de vrijstelling van zijn Luxemburgse salaris.

Volgens de regels inzake bewijs is het echter aan de belastingplichtige die zich op een uitzondering beroept om te bewijzen dat hij of zij daarvoor in aanmerking komt. Dat is het geval voor een persoon die zich beroept op de vrijstelling van zijn Luxemburgse salaris in België.

Het arrest van 24 juni 2021 met betrekking tot voormelde zaak betreft de fiscale behandeling van de salarissen van een belastingplichtige op basis van artikel 15 van het Belgisch-Luxemburgse dubbelbelastingverdrag.

In casu heeft de belastingadministratie de belastingplichtige verweten dat hij geen bewijs had geleverd van zijn dagelijkse aanwezigheid in Luxemburg.

Het Hof van Cassatie heeft echter lang geoordeeld dat artikel 15, §1 van het dubbelbelastingverdrag de uitoefening van arbeid in de andere verdragsluitende staat niet afhankelijk stelt van een permanente fysieke aanwezigheid van de werknemer in die staat tijdens de uitoefening van zijn activiteit. Niettemin beschouwde zijn een arrest van 2011 betreffende diensten die gedeeltelijk in Luxemburg en gedeeltelijk buiten Luxemburg werden verricht, het besluit om alle door een Luxemburgse vennootschap betaalde vergoedingen vrij te stellen zonder rekening te houden met het bestaan van de diensten die buiten het Luxemburgse

grondgebied worden verricht en zonder zich uit te spreken over het belang ervan, als juridisch ongerechtvaardigd.

In dit arrest, dat vervolgens werd bevestigd, wordt volgens de rechtbank de techniek van het «panacheren» aangetroffen, die het mogelijk maakt de belastingbevoegdheid over de twee staten te verdelen naar evenredigheid van de omvang van de diensten en het aantal dagen fysieke aanwezigheid van de belastingplichtige op het Luxemburgse grondgebied.

In de praktijk komt deze kentering van de rechtspraak erop neer dat de belastingplichtige zijn fysieke aanwezigheid op de dagelijkse Luxemburgse bodem moet aantonen om voor de vrijstelling in aanmerking te komen. Zoals het Hof heeft opgemerkt, «impliceert deze techniek, bestaande uit de verdeling van diensten naargelang zij op Luxemburgse bodem of elders worden verricht, een nauwkeurige berekening van de dagen van fysieke aanwezigheid van de belastingplichtige bij de werkgever volgens een wiskundig percentage...».

Volgens het Hof blijkt het vereiste van bewijs van een permanente fysieke aanwezigheid op Luxemburgs grondgebied echter niet uit de bewoordingen van artikel 15, § 1, van het dubbelbelastingverdrag.

Zo werd de discussie dus op het algemene rechtszekerheidsbeginsel geconcentreerd.

Op dit punt overwoog het Hof dat het wegens de inhoud van de tekst en de kentering van

de rechtspraak van het Hof van Cassatie «redelijkerwijs niet van de belastingplichtige kan worden verwacht om a posteriori, na belastingen, het bewijs te leveren van zijn permanente en dagelijkse fysieke aanwezigheid op Luxemburgse bodem, en dit sinds 1 juli 2014». Het Hof oordeelde derhalve «dat het onevenredig en in strijd is met de aan het recht op rechtszekerheid inherente vereisten van voorzienbaarheid om van de verzoeker te verlangen dat hij vooraf weet dat hij de permanentie van zijn fysieke aanwezigheid en dagelijkse traceerbaarheid moet aantonen en hem te verwijten dat hij dat bewijs niet levert door hem a posteriori te bestraffen door zijn Luxemburgse inkomsten in België te belasten tegen het volle tarief alsof deze werkomstandigheden niet veranderd waren.»

Sommigen zijn van mening dat de rechtbank het vermoedelijke bewijs had moeten leveren. De belastingplichtige had inderdaad bewijsvoorbeelden bezorgd en de aard van zijn job vereiste zeker een effectieve fysieke aanwezigheid in Luxemburg.

Er moet echter aandacht worden besteed aan de tekst van artikel 15 van het dubbelbelastingverdrag, dat alleen bepaalt dat indien de arbeid in de andere verdragsluitende staat wordt uitgeoefend, de in dit verband ontvangen bezoldigingen in die andere staat kunnen worden belast. In het addendum aan de overeenkomst staat hooguit dat de job wordt uitgeoefend daar waar de werknemer fysiek aanwezig is om dat te doen.

Anders dan de rechtbank zullen we de behandeling van de kwestie van

de vrijstelling van Luxemburgse lonen niet onderzoeken door de lens van «bewijs» van het vereiste van fysieke aanwezigheid, maar eenvoudigweg de vereiste zelf van die vereiste en meer in het bijzonder van de draagwijdte ervan. Dit zal het geval zijn, want alleen als een grensarbeider dagelijks fysiek aanwezig moet zijn in de andere staat, zal hij een dergelijke aanwezigheid moeten bewijzen.

Hoewel het Hof van Cassatie aanvankelijk in het nadeel oordeelde alvorens enkele jaren later op haar rechtspraak terug te komen, zwijgt de tekst hierover. A fortiori zegt de tekst ook niets over een verdeling van de belastingbevoegdheid in verhouding tot het belang van de diensten die op het grondgebied van de betrokken staten worden verricht en het aantal dagen dat de belastingplichtige fysiek aanwezig is in de staat van herkomst, zoals door de overheid wordt beoefend.

Bijgevolg is het ingevoerde systeem een administratieve creatie en vervolgens een jurisprudentiële. Het is echter niet aan de hoven en rechtbanken om als wetgever op te treden. Dit geldt des te meer in het fiscaal recht, waar de wil van de wetgever op een duidelijke en nauwkeurige manier moet worden uitgedrukt en niet kan worden geïnterpreteerd om de betekenis ervan te zoeken.

Op Europees niveau wordt belasting inderdaad gezien als een inmenging in de eerbiediging van het eigendomsrecht. Het is alleen toegestaan als de wet voldoende duidelijk en nauwkeurig is om te voorzien in de toepassing ervan door de bestemmingen ervan. Dit is het rechtszekerheidsbeginsel, dat met name is opgenomen in artikel 1 van het eerste aanvullend protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, dat rechtstreekse werking heeft in het nationale recht.

Het is echter juist het gebrek aan nauwkeurigheid van de betwiste bepaling dat aan de basis ligt van de tegenstrijdige interpretaties van dezelfde bepaling door het Hoogerechtshof.

Kortom, de rechtsonzekerheid vloeit niet voort uit de vraag naar de bewijslast die aan de belastingplichtige wordt opgelegd om de vrijstelling van zijn Luxemburgse salaris in België te verkrijgen, maar uit de vaagheid van de wet op de omvang van die fysieke aanwezigheid en de gevolgen van die aanwezigheid voor de vaststelling van de belastbare grondslag.

Walid JAAFARI

Kortom, de rechtsonzekerheid vloeit niet voort uit de vraag naar de bewijslast die aan de belastingplichtige wordt opgelegd om de vrijstelling van zijn Luxemburgse salaris in België te verkrijgen, maar uit de vaagheid van de wet op de omvang van die fysieke aanwezigheid en de gevolgen van die aanwezigheid voor de vaststelling van de belastbare grondslag.

Laure VANDE PUTTE

De «tolerantie van 24 dagen» voor Belgisch-Luxemburgse grensarbeiders wordt verhoogd tot 34 dagen

Op 31 juni 2021 wordt het aantal Belgen dat in Luxemburg werkt geschat op 46.211. De Covid-19-pandemie heeft veel vragen en fiscale problemen opgeroepen voor deze grensarbeiders, die vanuit België op afstand moesten werken voor een Luxemburgse werkgever.

Volgens artikel 15, lid 1, van het tussen België en Luxemburg

gesloten dubbelbelastingverdrag is de beloning die een ingezetene van een van de twee verdragsluitende staten uit hoofde van een dienstbetrekking ontvangt, alleen in die staat belastbaar, tenzij de arbeid in de andere verdragsluitende staat wordt uitgeoefend. Met andere woorden, de beloning die een Belgische ingezetene ontvangt voor een job die hij in Luxemburg uitoefent, is onderworpen aan de Luxemburgse belasting en is niet belastbaar in België. De woorden «tenzij de arbeid in de andere verdragsluitende staat wordt uitgeoefend» moeten worden uitgelegd in het licht van het criterium van de fysieke aanwezigheid van de werknemer

op het Luxemburgse grondgebied wanneer hij de activiteit uitoefent.

Gelukkig hebben de Belgische en de Luxemburgse regering op 16 maart 2015 een minnelijke schikking getroffen die een afwijking van deze regel toestaat en deze werknemers toestaat om hun activiteit gedurende maximaal 24 dagen buiten Luxemburg, d.w.z. in België of elders, uit te oefenen, zonder te worden belast door de inkomsten die tijdens deze dagen worden ontvangen. Deze overeenkomst heeft terugwerkende kracht tot 1 januari 2015.

Om het kwantum van 24 dagen te berekenen, specificeert een

administratieve omzendbrief (AGFisc nr. 22/2015 (nr. Ci.700.520)) van 1 juni 2015 dat een fractie van een dag voldoende is om als een hele dag te worden geteld, ongeacht de tijd die daadwerkelijk in de betrokken staat is doorgebracht. Met andere woorden, een Belgische werknemer die twee uur in België en zes uur in Luxemburg zou werken, wordt die dag geteld in het kwantum van de 24 dagen die niet mogen worden overschreden om volledig in Luxemburg te worden belast.

Daarnaast wordt een Belgische werknemer die op dezelfde dag drie uur in België, drie uur in Nederland en één uur in Duitsland werkt, als één dag geteld voor het kwantum van 24 dagen. Het is daarom noodzakelijk om dit kwantum over een kwantum van 24 uur te berekenen: elk werk dat buiten Luxemburg wordt uitgevoerd, ongeacht de werkelijke tijd die buiten Luxemburg wordt doorgebracht, over een periode van 24 uur, is één werkdag waard, of het nu 15 minuten is, of 10 uur achter elkaar. Dit geldt zowel voor productief werk als voor training, of andere «niet-productieve» scenario's.

Deze berekeningsmethode wordt strikt geïnterpreteerd.

Anderzijds bepaalt de omzendbrief dat een werknemer die zijn berichten vanuit huis raadpleegt alvorens naar het werk te gaan, niet wordt beschouwd als «zijn activiteit uitoefenend» vanuit België. Het specificeert ook dat weekends, feestdagen, vakantieperiodes, overmacht,

enz. niet zijn opgenomen in het kwantum van de 24 dagen.

De Covid-19-pandemie heeft deze problemen met betrekking tot telewerken nieuw leven ingeblazen, aanvankelijk opgelegd door de overheid en vervolgens gebruikelijk geworden in veel bedrijven.

Op 20 oktober 2022 werd een wetsontwerp van 31 augustus 2021 tot goedkeuring van een addendum bij het dubbelbelastingverdrag goedgekeurd door de ministerraad en heeft tot gevolg dat dit aantal dagen wordt verhoogd tot 34 dagen per jaar. Deze tolerantie wordt met terugwerkende kracht toegepast op 1 januari 2022 en heeft dus betrekking op in 2022 ontvangen vergoedingen (aangifte 2023).

Dit is een aanzienlijke verbetering, maar is naar onze mening niet voldoende om overeen te komen met de «post-covid» realiteit.

Verschillende studies hebben de voordelen van telewerken aangetoond (autonomie, flexibiliteit, betere balans tussen werk en privéleven), althans voor professionele activiteiten “op kantoor”. Structureel telewerken (2 of 3 dagen per week) is daarom in de huidige economische wereld geïmplementeerd, vaak overgelaten aan de vrije keuze van de werknemer.

De tolerantieregel van 34 dagen is in dit opzicht zeker een verbetering, maar zou naar onze mening Belgische onderdanen kunnen afremmen om in Luxemburg te werken en een schending vormen van het Europese beginsel van het vrije verkeer van werknemers. Het aantal «getolereerde» dagen kan worden verhoogd of het fysieke aanwezigheids criterium kan worden gewijzigd of verwijderd.

Het is duidelijk dat deze regel meer geschikt was vóór de digitalisering van de economische wereld en de Covid-19-pandemie, toen telewerken nog een uitzondering was in de wereld van werk.

Een versoepeling van de regels op dit gebied lijkt essentieel en noodzakelijk om het Europese beginsel van vrij verkeer van werknemers te eerbiedigen en zich aan te passen aan de huidige economische en sociale wereld.

Laure VANDE PUTTE

Een versoepeling van de regels op dit gebied lijkt essentieel en noodzakelijk om het Europese beginsel van vrij verkeer van werknemers te eerbiedigen en zich aan te passen aan de huidige economische en sociale wereld.

Océane MAGOTTEAUX — Mahan SHOOSHTARI

Dwangssommen kunnen u binnenkort worden opgelegd in geval van niet-samenwerking met de belastingdienst

Op 10 november heeft de Kamer in plenaire vergadering het beroemde wetsvoorstel aangenomen met daarin diverse fiscale en financiële bepalingen.

Onder de wijzigingen die zijn aangebracht op het gebied van de belastingprocedure, is er de mogelijkheid voor de belastingdienst om zich tot de rechter te wenden om een belastingplichtige die de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden van de belastingdienst zou belemmeren op straffe van een dwangsom te veroordelen.

Ter herinnering, een dwangsom bestaat uit een door de rechter uitgesproken geldelijke boete, die tot doel heeft de schuldenaar te dwingen een verplichting tot nakoming te verrichten.

Deze maatregel zal worden opgenomen in het nieuwe artikel 381 WIB92. Alle situaties waarin de belastingplichtige weigert mee te werken, worden door dit artikel beïnvloed. Deze bepaling is dus niet beperkt tot fraudeonderzoeken alleen.

Net als de meeste lidstaten is het Belgisch systeem van inkomstenbelasting gebaseerd op de verplichting van de belastingplichtige om mee te werken aan de fiscale onderzoeken van de administratie. In het bijzonder moet de belastingplichtige al zijn boeken en documenten overmaken die nodig zijn voor de vaststelling van het belastbaar bedrag en de agenten van de belastingadministratie toegang verlenen tot zijn bedrijfsruimten.

De fiscus kan de belastingplichtige niet manu militari dwingen wanneer deze niet meewerkt. De rechtspraak wijst immers al jaren de mogelijkheid af voor de fiscus om dwangssommen te laten opleggen door de rechter, omdat er geen wettelijke grondslag in het Wetboek van inkomstenbelastingen staat. Aan een belastingplichtige die niet meewerkt aan het onderzoek, kan de belastingdienst dus alleen administratieve of strafrechtelijke boetes opleggen, of zelfs de belasting inschrijven via de ambtshalve belastingprocedure.

De belastingadministratie is van mening dat deze sancties niet voldoende zijn om de belastingplichtige tot medewerking te dwingen. In de voorbereidende werkzaamheden wordt vermeld dat «met betrekking tot het bedrag van de administratieve of strafrechtelijke sancties en ambtshalve belastingen

die uit deze overtredingen kunnen voortvloeien, vergeleken met het bedrag aan belasting dat zou kunnen voortvloeien uit het verkrijgen van informatie die essentieel is voor de belastingheffing, de situatie zodanig is dat de belastingplichtige liever niet aan het onderzoek meewerkt».

De regering preciseert dat dit nieuwe artikel 381 van het WIB92 zal zorgen voor een evenwicht tussen een belastingplichtige die de medewerkingsplicht respecteert en een belastingplichtige die dat niet doet.

De toepassing van deze maatregel vereist echter dat de belastingadministratie kan aantonen dat de belastingplichtige weigert mee te werken.

De details van de dwangsom worden bepaald in overeenstemming met het gemeenrecht voorzien in het Gerechtelijk Wetboek. Daarom zal de vordering worden ingesteld bij de belastingrechter die zal oordelen zoals in een kort geding.

Hoewel de rechter bij wie de zaak aanhangig werd gemaakt de belangen van partijen afweegt, bestaat het grote risico dat de belastingadministratie onevenredig optreedt en dat de grondrechten van de belastingplichtige in het gedrang komen. Daarom is het noodzakelijk dat de fiscus voor de rechter de redenen motiveert om deze dwangsom te vragen.

Hoewel de rechter bij wie de zaak aanhangig werd gemaakt de belangen van partijen afweegt, bestaat het grote risico dat de belastingadministratie onevenredig optreedt en dat de grondrechten van de belastingplichtige in het gedrang komen. Daarom is het noodzakelijk dat de fiscus voor de rechter de redenen motiveert om deze dwangsom te vragen.

Océane MAGOTTEAUX
Mahan SHOOSHTARI

Perrine RUDEWIEZ

Het wetsvoorstel tot wijziging van het belastingstelsel voor auteursrechten werd aangenomen

Het ontwerp van programmawet tot wijziging van het belastingregime voor auteursrechten werd op vrijdag 18 november 2022 door de regering goedgekeurd.

Ter herinnering: Minister Van Peteghem wilde het apparaat beperken tot de artistieke gemeenschap en journalisten om een einde te maken aan misstanden.

Deze «misbruiken» komen voort uit de brede beoordeling van het begrip «schepping van de auteur».

Voor de minister van Financiën moet deze beperkt blijven tot «kunstenaars». Het lijkt erop dat sommige beroepsgroepen geen gebruik meer zouden kunnen maken van het mechanisme van auteursrechten.

Ter herinnering, dit mechanisme stelde hen in staat om de inkomsten die ze eruit genereerden te belasten tegen het aantrekkelijke tarief van 15% na een forfaitaire aftrek van kosten.

De ter zake geldende bepaling (art. 17, § 1, 5° WIB 92) is daarom herschreven om het toepassingsgebied te beperken tot inkomsten uit:

- originele « literaire of artistieke werken » of uitvoeringen en publieke voorstellingen van performers,

- voor de feitelijke exploitatie of het gebruik van die rechten door de cessionaris, licentiehouder of derde,

- op voorwaarde dat een certificaat van kunstwerken in het bezit is van de oorspronkelijke houder,

- of bij gebreke daarvan, in het kader van de overdracht of licentieverlening in overeenstemming met het voorgaande, draagt de rechthebbende zijn door de auteursrechten of naburige rechten beschermde werk over aan of licentieert hij aan een derde voor mededeling aan het publiek, uitvoering of openbare uitvoering of reproductie.

De formulering van de tekst blijft beslist onduidelijk, terwijl de Raad van State de minister al had gewezen op het doel van de hervorming.

Van meet af aan moet de term «literaire en artistieke werken» worden verduidelijkt om een duidelijk antwoord te kunnen geven op de uitsluiting van bepaalde beroepen van het systeem.

De tekst voorziet ook in minder interessante plafonds en tarieven.

De rechten mogen slechts

een percentage van de totale vergoeding (inclusief voordelen) overschrijden. Dit percentage wordt ook jaarlijks verlaagd: voor het aanslagjaar 2024 wordt het 50% voor het geheel. Voor 2025 wordt dat 40% en voor het boekjaar 2026 30%.

Tot slot wordt het forfaitaire tarief met 50% verlaagd, en dit vanaf 2023.

Het lijkt erop dat de aangenomen tekst vaag blijft en het niet mogelijk maakt om te weten of bepaalde beroepen al dan niet van het systeem zullen worden uitgesloten. De criteria van de bepaling zijn pas vanaf 1 januari 2024 van toepassing, voor dossiers die vóór 1 januari 2023 zijn ingediend. Er is dus voorzien in een overgangperiode van één jaar die door de administratie in acht moet worden genomen.

Perrine RUDEWIEZ

De rechten mogen slechts een percentage van de totale vergoeding (inclusief voordelen) overschrijden. Dit percentage wordt ook jaarlijks verlaagd: voor het aanslagjaar 2024 wordt het 50% voor het geheel. Voor 2025 wordt dat 40% en voor het boekjaar 2026 30%.

Spyridon CHATZIGIANNIS

Het Grondwettelijk Hof vernietigt gedeeltelijk de taks op effectenrekeningen

Bij wet van 17 februari 2021 had de regering aan de Belgische belastingplichtigen (met in het verlengde daarvan enkele buitenlandse belastingplichtigen) de tweede versie van haar taks op effectenrekeningen voorgesteld, waarvan de eerste versie door het Grondwettelijk Hof nietig werd verklaard.

De nieuwe belasting is nog steeds van toepassing op effectenrekeningen die in België of in het buitenland worden aangehouden door de houder van die rekeningen, ongeacht of hij een natuurlijke of rechtspersoon is, of de oprichter van een juridische constructie. Het wordt berekend tegen een tarief van 0,15% op basis van de gemiddelde waarde van de rekening (begrijp door «waarde van de rekening» de waarde van de belastbare financiële instrumenten, inclusief contanten, die daar zijn ondergebracht) tijdens de referentieperiode, op voorwaarde dat deze het bedrag van € 1.000.000 overschrijdt.

De wet van 17 februari 2021 was het voorwerp van verschillende beroepsprocedures, waaronder die van de Liga van de Belastingplichtigen, vertegenwoordigd door AFSCHRIFT Tax & Legal.

De verzoekende partijen hebben verschillende middelen tot nietigverklaring aangevoerd, ontleend aan:

- soms de schending van de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en wettigheid, evenals het proportionaliteitsbeginsel (middelen die met name betrekking hebben op de gekozen drempel

- ter herinnering, het bedrag van € 1.000.000 wordt verondersteld het bedrag te zijn waarboven een persoon zijn geld niet anders dan in effecten kan beleggen ... - en met de specifieke en algemene antimisbruikbepalingen die met terugwerkende kracht van toepassing zijn),

- soms van het internationaal recht (schending van het beginsel van het vrije verkeer van kapitaal en dat van verdragen ter voorkoming van dubbele belasting).

Op 27 oktober 2022, met een langgerekt arrest maar waarvan de relevantie van verschillende punten van de motivatie ons zeer twijfelachtig lijkt, wil het Grondwettelijk Hof de verzoeken tot volledige intrekking van de belasting niet in.

Toch stemde het Hof er mee in om twee bijzonder problematische bepalingen van de wet te schrappen.

Eenzijds de bepaling die een stelsel van automatische niet-weerlegbaarheid invoerde (zonder de mogelijkheid voor de belastingplichtige om het tegendeel te bewijzen), waardoor in de praktijk

een stelsel van onweerlegbaar vermoeden van belastingmisbruik werd

ingevoerd voor de volgende handelingen:

- de opsplitsing van een

effectenrekening in verschillende effectenrekeningen die bij dezelfde tussenpersoon worden aangehouden, en

- de omzetting van belastbare financiële instrumenten, aangehouden op een effectenrekening, in nominatieve financiële instrumenten.

Voortaan zal de belastingdienst, bij gebreke van de mogelijkheid om de automatische niet-weerlegbaarheid van dergelijke handelingen in te roepen, als zij voornemens is deze aan te vechten, haar toevlucht moeten nemen tot de algemene antimisbruikmaatregel die in de wet is vervat.

Anderzijds moet hieromtrent worden opgemerkt dat het Hof ook de bepaling volgens welke de belasting met terugwerkende kracht sinds 30 oktober 2020 van toepassing was, nietig heeft verklaard; De algemene antimisbruikbepaling geldt dus vanaf 26 februari 2021 en niet eerder.

IN DE PRAKTIJK :

a. In het kader van de algemene antimisbruikbepaling: Er mag geen niet-afdwingbaarheid in verband met belastingmisbruik worden opgelegd aan handelingen die vóór 26 februari 2021 zouden zijn uitgevoerd, zelfs als het duidelijk of zelfs bewezen was dat het primaire of zelfs enige doel van de houder ervan was om de toepassing van de belasting te vermijden.

Dit is ongetwijfeld goed nieuws voor degenen die, die de administratie wilden verrassen,

dergelijke handelingen hadden verricht vanaf 20 oktober 2020, de datum waarop de nieuwe belasting werd aangekondigd en die vervolgens werden ingehaald door de retroactieve inwerkingtreding van de wet.

b. In het kader van de specifieke antimisbruikbepaling: Er kan geen automatische niet-weerlegbaarheid worden ingeroepen tegen een belastingplichtige die zijn effectenrekening in meerdere effectenrekeningen heeft gesplitst en/of de op zijn effectenrekening ondergebrachte belastbare financiële instrumenten heeft omgezet in geregistreerde financiële instrumenten, ongeacht wanneer deze handelingen hebben plaatsgevonden.

Dergelijke operaties kunnen echter altijd worden aangevochten via de algemene antimisbruikbepaling. Desituatie van de belastingplichtige is echter niet zo ongemakkelijk als de verklaring van de Minister van Financiën doet denken, die, om de betekenis van de gevolgen van de annulering te minimaliseren, verklaarde dat de algemene antimisbruikbepaling nu de specifieke antimisbruikbepaling vervangt die nietig is verklaard, zodat «belastingplichtigen nog steeds niet in staat zullen zijn om hun rekeningen te splitsen of de effecten om te zetten in geregistreerde effecten» en dat ze zullen moeten aantonen dat ze «in de eerste plaats deze transacties voor niet-fiscale doeleinden» uit te voeren.

Er is echter een groot verschil tussen de automatische niet-weerlegbaarheid zoals vastgesteld

door de nietig verklaarde bepaling en de niet-weerlegbaarheid op voorwaarde dat belastingmisbruik wordt aangetoond dat onder de algemene antimisbruikbepaling valt. In het laatste geval, voordat de belastingplichtige verplicht was te bewijzen dat zijn handeling was verricht «hoofdzakelijk ... voor andere doeleinden dan fiscaal» (er is nu dus de mogelijkheid om het tegendeel te bewijzen), zal de administratie eerst moeten bewijzen dat de belastingplichtige door in strijd met de doelstellingen van de wet te handelen een fiscaal misbruik heeft begaan: de administratie kan het misbruik dus niet langer (en nog minder onweerlegbaar) veronderstellen.

Kortom, ook al heeft het Grondwettelijk Hof het helaas niet nodig geacht om de gehele wet tot invoering van de taks op effectenrekeningen nietig te verklaren, ondanks het zeer, zo niet buitensporig aantal grijze punten dat het bevat, als gevolg van de

nietigverklaring van de bepalingen betreffende de toepassing ervan met terugwerkende kracht en vooral van de automatische niet-weerlegbaarheid van bepaalde transacties zonder de mogelijkheid voor de belastingplichtige om dit ware wettelijke vermoeden te weerleggen, zal de situatie van veel belastingplichtigen aanzienlijk vereenvoudigd zijn.

Wat betreft degene die de belasting al ten onrechte hebben betaald, zij moeten proberen de terugbetaling te vragen waarin het Wetboek van diverse rechten en belastingen voorziet of hebben deze aangevraagd en dit volgens de procedure die is beschreven in het uitvoeringsbesluit ervan.

Spyridon CHATZIGIANNIS

Kortom, ook al heeft het Grondwettelijk Hof het helaas niet nodig geacht om de gehele wet tot invoering van de taks op effectenrekeningen nietig te verklaren, ondanks het zeer, zo niet buitensporig aantal grijze punten dat het bevat, als gevolg van de nietigverklaring van de bepalingen betreffende de toepassing ervan met terugwerkende kracht en vooral van de automatische niet-weerlegbaarheid van bepaalde transacties zonder de mogelijkheid voor de belastingplichtige om dit ware wettelijke vermoeden te weerleggen, zal de situatie van veel belastingplichtigen aanzienlijk zijn vereenvoudigd.

Wat betreft degene die de belasting al ten onrechte hebben betaald, zij moeten proberen de terugbetaling te vragen waarin het Wetboek van diverse rechten en belastingen voorziet of hebben deze aangevraagd en dit volgens de procedure die is beschreven in het uitvoeringsbesluit ervan.

Typhanie AFSCHRIFT

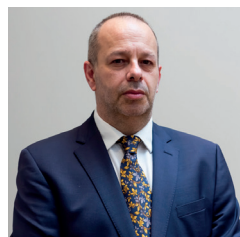
Pascale HAUTFENNE

Angélique PUGLISI

Perrine RUDEWIEZ

Spyridon CHATZIGIANNIS

Laure VAN DE PUTTE

Mélanie BARON

Océane MAGOTTEAUX

Mahan SHOOSHTARI

Walid JAAFARI

IDEFISC

Tel. : 02/646 46 36

Fax : 02/644 38 00

IDEFISC WORDT GEPUBLICEERD DOOR

Typhanie AFSCHRIFT

MET DE SAMENWERKING VAN

Pascale HAUTFENNE, hoofdredacteur

EN

Angélique PUGLISI

Perrine RUDEWIEZ

Spyridon CHATZIGIANNIS

Laure VAN DE PUTTE

Mélanie BARON

Océane MAGOTTEAUX

Mahan SHOOSHTARI

Walid JAAFARI

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Typhanie AFSCHRIFT

Lensstraat, 13

1000 Brussel

INTERNET

www.idefisc.be

VOLGEND NUMMER:

Maart 2023

Om IDEFISC te ontvangen per elektronische post, stuur uw adres naar info@idefisc.be

De informatie die door IDEFISC wordt gepubliceerd is alleen voor informatiedoeleinden; het is geen juridisch advies over specifieke situaties.

Dit nummer is ook beschikbaar in het Frans.

Als u deze wilt ontvangen, stuur dan een e-mail naar info@idefisc.be

DESIGN BY

Admax Consulting

*La société d'avocats Afschrift Tax & Legal vous
souhaite une excellente année 2023 !*

*Het advocatenkantoor Afschrift Tax & Legal
wenst U een uitstekend 2023 !*

*El bufete de abogados Afschrift Tax & Legal les
desea un Próspero Año Nuevo 2023 !*

*The law firm Afschrift Tax & Legal wishes you
an excellent year 2023 !*

IDEFISC

